WYCHODZI DWA RAZY NA TYDZIEŃ

KORRESPONDENT

PRZY GAZECIE WARSZAWSKIÉJ.

ROLNICZY, HANDLOWY I PRZEMYSŁOWY.

Dnia 13/25 Kwietnia № 32. Rok 1858.

PROGRAM
WYŚCIGÓW KONNYCH I WYSTAWY ZWIERZĄT GOSPODARSKICH
W KRÓLESTWIE POLSKIÉM
w roku 1858.

Wystawa zwierząt i wyścigi konne, odbędą się w dniach 30 Maja (11 Czerwca), 31 Maja (12 Czerwca), 1 (13) i 2 (14) Czerwca, a mianowicie: Wystawa w dniach 30 Maja (11 Czerwca), 31 Maja (12 Czerwca) sekretne ocenienie zwierząt w dniu pierwszym, a publiczne przedstawienie w dniu drugim; wyścigi zaś w dniu 1 (13) i 2 (14) Czerwca.

Miejsce wystawy, czas rozpoczęcia takowéj i gonitw, przez osobne obwieszczenia w pismach wskazane zostaną.

WYSTAWA ZWIERZĄT GOSPODARSKICH.
Dnia 30 Maja (11 Czerwca) i następnego.

A. Nagrody od Towarzystwa Wyścigów Konnych i Wystawy.

1. Za najszlachetniejszego i najlepiéj zbudowanego ogiera krwi czystéj . . . . rs. 150
2. Za najszlachetniejszą i najlepiéj zbudowaną klacz krwi czystéj . . . . » 75
3. Za klacz poprawną ze źrebięciem . . . . » 50
4. Za buhaja drugiego . . . . » 50
5. Za najcięższego wieprza . . . . . » 15
6. Za najcięższego skopa . . . . . » 10

Zwierzęta do nagród przedstawione, powinny być zrodzone i wychowane w kraju, w gospodarstwach rolnych u właścicieli je przedstawiających. Wiek ogierów i klaczy rodnych, lat 4 do 8; wiek buhaja 1½ do lat 6. Zwierzęta karmne w własnych gospodarstwach wiejskich tuczone. Najmniejsza waga zwierząt opasowych: wieprz 500; skop 300 funtów.

Właściciel zwierząt przez Towarzystwo Wyścigów Konnych i Wystawy Zwierząt wynagrodzonych, otrzymają także listy pochwalne od Towarzystwa Rolniczego.

Chcący podać zwierzę gospodarskie do popisu na wystawę, winien się zgłosić na piśmie do Dyrekcyi Wyścigów do dnia 28 Maja (9 Czerwca) i wymienić jego pochodzenie, datę urodzenia, wzrost, maść i odmiany; prócz tego złożyć świadectwo Władzy miejscowéj, przez dwóch obywateli, o ile można Stowarzyszonych, poświadczone, i przez właściwego Naczelnika Powiatu stwierdzone, wykazujące: imie i nazwisko przedstawiającego, jego stan i miejsce zamieszkania, opisanie szczegółowe zwierzęcia, jego nazwę jeżeli ma nadaną, tudzież okoliczności pochodzenie usprawiedliwiające.

Dla udowodnienia ulepszonego rodu koni krwi czystéj, złożyć należy tak zwane Pedegree, z któregoby można przekonać się, że bądź to koń przedstawiony, bądź też ojciec jego i matka, zamieszczone są w Studbooku angielskim, lub że ród konia przez odwołanie się z Studbooków rossyjskich, niemieckich i francuskich, da się sprowadzić do generalnego rodowodu koni angielskich krwi czystéj.

B. Nagrody od Towarzystwa Rolniczego w Królestwie Polskiém.

a) Za konie poprawne, do pociągu i wierzchu zdatne, w wieku lat 5 do 8.

1. Za ogiera najlepszego—medal srebrny większy.
2. Za ogiera najlepszego po pierwszym—medal srebrny mniejszy.
3. Za najlepszą klacz bez źrebięcia—medal srebrny mniejszy.

b) Za bydło.

4. Za buhaja największych zalet—medal złoty mniejszy.
5. Za krowę z cielęciem—medal srebrny większy.
6. Za krowę najmleczniejszą—medal srebrny większy.
7. Za najlepszą jałowicę—medal srebrny większy.
8. Za najlepiéj wytuczonego wołu—medal srebrny większy.

c) Za owce w wieku lat 2 do 5.

9. Za barana największe zalety posiadającego—medal srebrny większy.
10. Za barana najlepszego po pierwszym—medal srebrny mniejszy.
11. Za barana z rzędu, co do dobroci trzeciego—list pochwalny.
12. Za maciorkę najlepszą—medal srebrny mniejszy.
13. Za seryę pięciu najlepszych macior z jednéj owczarni—medal srebrny mniejszy, a przytém list pochwalny.

d) Za trzodę chlewną.

14. Za najlepszą maciorę—medal srebrny mniejszy.
15. Za maciorę drugą—list pochwalny.

Uwagi. I) Do konkursu przyjmowane będą: buhaje nie starsze jak lat 3 do 4; krowy lat 3—8; jałowice nie starsze jak lat 2.

II) Wół tuczony, powinien okazać najmniéj 56 procentów mięsa i łoju; przy równości przymiotów, otrzymuje nagrodę młodszy.

III) Tylko inwentarze w gospodarstwach rolnych chowane, mają prawo ubiegać się o te nagrody.

WYŚCIGI KONNE.
dnia 1 (13) i 2 (14) Czerwca o godzinie 4éj po południu.

1. *Nagroda Rządowa, puhar srebrny wartości rs. 300.* Dla koni krwi czystéj wszystkich krajów i wszelkiego wieku, będących własnością mieszkańców krajowych, wałachy wyłączone, bieg bez przeszkód werst 3, zwycięztwo podwójne, stawka dukatów 25, w połowie dla konia drugiego.

Obciążenie ogierów: 3-letnie funtów 120, 4-letnie funtów 140, 5-letnie funtów 155, 6-letnie funtów 165. Klacze 5 funtów mniéj; konie w Anglii urodzone niosą 10 funtów więcéj; konie zaś, które w Anglii biegały i wygrały, 15 funtów więcéj.

2. *Nagroda Rządowa, puhar srebrny wartości rs. 200.* Konie wszystkich krajów i wszelkiego pochodzenia, nie starsze nad lat 6, z wyłączeniem wałachów; bieg bez przeszkód werst 1½, zwycięztwo podwójne, waga podług wieku i krwi, stawka dukatów 25, w połowie dla konia drugiego.

3. *Nagroda Towarzystwa rs. 150.* Konie pół-krwi, zrodzone w Królestwie Polskiém, nie starsze nad lat 8, wałachy nie wyłączone, bieg bez przeszkód werst 2, zwycięztwo podwójne, stawka dukatów 15, pod przepadkiem w razie cofnięcia konia, połowa stawek dla konia drugiego, jeżeli nie będzie dystansowany.

Obciążenie ogierów: 3-letnie funtów 110, 4-letnie funtów 125, pięcio-letnie funtów 150, 6-letnie funtów 160. Klacze 5 funtów mniéj.

4. *Nagroda Towarzystwa, puhar srebrny wartości rs. 200.* Konie krwi czystéj 3-letnie, w kraju lub za granicą zrodzone, własnością krajowców będące, bieg bez przeszkód werst 1½, wałachy wyłączone, zwycięztwo pojedyncze, stawka dukatów 20, w połowie dla drugiego konia jeżeli nie będzie dystansowany. Waga jak dla koni krwi czystéj.

5. *Nagroda Towarzystwa rs. 150.* Konie pół-krwi, w kraju spłodzone, bez różnicy wieku, nie wyłączając wałachów, bieg bez przeszkód werst 2, zwycięztwo pojedyncze, stawka dukatów 15, waga jak dla koni pół krwi.

6. *Nagroda Towarzystwa puhar srebrny wartości rs. 100.* Hurdle-race, czyli gonitwa z przeszkodami. Konie wszystkich krajów i wszelkiego wieku, zwycięztwo pojedyncze, werst 1½, waga funtów 180; przesekód do przebycia 4 po 3½ stóp wysokich. Panowie jeżdżą sami, stawki dukatów 25. Koszt urządzenia przeszkód rozdziela się między konkurujących. Bez trzech podpisów gonitwy nie ma; nie ma jéj również bez wystąpienia do wyścigu dwóch koni.

7. *Nagroda Towarzystwa rs. 150.* Konie pół-krwi, wszelkiego wieku, zrodzone w Królestwie Polskiém, wałachy wyłączone, stawka dukatów 20, pod przepadkiem w razie cofnienia konia; bieg bez przeszkód werst 1½, zwycięztwo podwójne, waga jak dla koni pół-krwi.

8. *Nagroda Towarzystwa rs. 30.* Bieg werst 1½, bez wagi, wyłącznie dla klaczy włościańskich. W razie stawienia na popis więcéj jak 5 koni, klacz pierwsza otrzyma rs. 20, druga rs. 10. Jeźdźcy powinni mieć dobrą, chędogą odzież miejscową, konie osiodłane lub nie, podług upodobania.

9. *Nagroda Trwarzystwa rs. 25.* Wyłącznie dla wałachów włościańskich, pod warunkiem jak w 8. Jeżeli stanie do wyścigu więcéj koni jak pięć, wałach pierwszy otrzyma rs. 15, drugi 10.

Oprócz powyższych nagród, danych przez Rząd lub Towarzystwo, zaproponowane zostały jeszcze następujące gonitwy.

10. *Nagroda rs. 100* dla koni wszystkich krajów i wszelkiego wieku w r. b. na torze Warszawskim pobitych. Przestrzeń werst 3, zwycięztwo pojedyncze, waga podług zasad handicapu. Kto w skutek wygranéj wykluczony zostaje płaci rs. 10, kto nie melduje do téj gonitwy płaci rs. 5, kto zaś melduje płaci stawkę rs. 15; drugi koń dostaje połowę stawek.

Propozycya Eustachego Hr. Wołłowicza i Adama Krasińskiego.

Dla dwóch pierwszych podpisów rok 3ci. Dla trzeciego rok 2gi.

11. Stały *Handicap*, dla koni wszelkiego wieku i wszystkich krajów, 3⅓ werst, zwycięztwo pojedyncze, 50 dukatów stawki, 30 dukatków pod przepadkiem za niestawienie konia; kto podpisze a nie melduje płaci 25 dukatów; zamknięcie podpisów i meldunek w każdym roku na 3 dni przed wyścigami; jeżeli wartość wyścigu przenosi 150 dukatów. drugi koń ratuje swą stawkę. Podpis obowiązuje na lat trzy. Handicap musi być utrzymany aż do zrealizowania trzeciego podpisu.—Podpisali: Roman Ks. Sanguszko, Paweł Ks. Sanguszko i Witold Hr. Wiłłowicź.

Union Stakes, rok 2gi.

12. *Nagroda rs. 3000,* na lat trzy, to jest: 1857, 1858 i 1859. Werst 3½, bieg bez przeszkód, zwycięztwo pojedyncze, waga dla 3-latków funtów 125, dla 4-latków funtów 135, dla 5-letnich funtów 142, dla 6 letnich i starszych 150. Konie w Anglii zrodzone niosą 10 funtów więcéj. Stawka rs. 150, z któréj rs. 100 pod przepadkiem za cofnięcie konia. O nagrodę tę ubiegać się mogą same tylko ogiery czystéj krwi angielskiéj, wszelkiego wieku, zrodzone w kraju lub za granicą. Zwycięzca otrzymuje rs. 3,000, połowę stawek i przepadków; drugi koń, jeżeli nie dystansowany, drugą połowę. Koń zwycięzca wyłączony zostaje od współubiegania się o tę samą nagrodę w latach następnych. Każdy właściciel meldujący konia do téj gonitwy, winien się zdeklarować, za jaką cenę chce go sprzedać. Koń zwycięzca, zaraz po skończonym wyścigu wystawiony będzie na licytacyę, która się zacznie od summy przy deklaracyi przez właściciela podanéj. Jeżeli koń ten sprzedany będzie drożéj, przewyżka wpłynie do Kassy Towarzystwa, będzie się procentować, a po trzech latach użytą zostanie, na utworzenie podobnéjże nagrody. Gdyby nikt nie ofiarował żądanéj ceny, koń zostaje przy właścicielu, w żadnym jednakże razie z granic Królestwa Polskiego wyprowadzonym być nie może. Przy sprzedaży z wolnéj ręki waruje się, iż koń ten również w granicach Królestwa stacyonować musi.

Nagrodę powyższą dają: 1) August Hr. Potocki; 2) Maurycy Hr. Potocki; 3) Eustachy Hr. Wołłowicz; 4) Witold Hr. Wołłowicz; 5) Karol Książe Radziwiłł; 6) Zygmunt Książe Radziwiłł; 7) Władysław Hr. Branicki; 8) Felix Wołowski; 9) Adam Krasiński; 10) A. Komar; 11) Alexander Rembieliński; 12) Roman Książe Sanguszko; 13) Wiktoryn Zbyszewski; 14) Witold Mniewski; 15) Henryk Iżycki; 16) Kazimierz Wodziński; 17) Ludwik Grabowski; 18) J. Szembek; 19) Tomasz Hr. Zamoyski; 20) Edmund Suchodolski.

Propozycya Hr. Witolda Wołłowicza.

13. *Gonitwa z przeszkodami.* Nadgroda z podpisów w wysokości najmniéj stu dukatów. Stawka dukatów 60, połowa pod przepadkiem. Panowie jadą sami. Konie wszystkich krajów i wszelkiego wieku. Waga normalna 166 funtów pruskich. Przestrzeń 1½ mili angielskiéj. Cztery przeszkody po 3½ stóp wysokie. Podpisy wolne do 1 Kwietnia, mianowanie zaś do Czerwca, które dopełnić należy u Sekretarza Wyścigów Konnych w Warszawie. Sześć podpisów, lub nie ma gonitwy. Zwycięzca daje 30 dukatów na podobnąż gonitwę w roku 1859.

Na nagrodę podpisali:

Hr. Witold Wołłowicz 10 dukatów, Hr. Schmetow 10 duk., Hr. Lehndorf 10 duk., Felix Wołowski 10 duk., Eustachy Hr. Wołłowicz 10 duk., W. Zbyszewski 10 duk., Jastrzębski 10 dukatów, Edward Lemański 10 duk., Adam Hr. Krasiński 10 duk., Książe Karol Radziwiłł 14 duk., Hr. Szembek 10 duk. Razem 114 duk.

Na gonitwę podpisali się:

Hr. Schmetow, Hr. Eustachy Wołłowicz, Hr. Adam Krasiński, Hr. August Potocki, Hr. Władysław Zamoyski, Ludwik Hr. Krasiński, J. U. Niemcewicz, Hr. Lehndorf-Laserkeim.

14. *Steeple-Chase,* do biegania w dniu drugim gonitw, o godzinie 9éj z rana. Nagroda z podpisów, w wysokości najmniéj 100 dukatów. Panowie jeżdżą sami, waga 168 funtów pruskich; przestrzeń 3 mile angielskie. Tor oznaczą osoby bezinteresowne, przez Dyrekcyę do tego wyznaczone, i które takowy, na dzień przed gonitwą jeźdźcom okażą. Przeszkody nie wyższe nad 3½ stopy. Zwycięzca ponosi koszt urządzenia toru, do wysokości 30 rub. sr., a wszelką przewyżkę Stowarzyszenie. Stawka 50 dukatów, przepadek 20 dukatów. Podpisy do 1go Kwietnia, mianowanie do 1go Czerwca u Sekretarza Dyrekcyi. Drugi koń cofa swą stawkę.

Na nagrodę podpisali:

Hrabia August Potocki 20 dukatów, Hr. Lehndorf 10 dukatów, Hr. Schmetow 10 dukatów, Karol Książe Radziwiłł 10 duk., Mejsztowicz 10 duk., Witold Hr. Wołłowicz 15 duk., Hr. Szembek 15 duk., W. Zbyszewski 10 duk. Razem 100 dukatów.

Na gonitwę podpisali się:

Władysław Hr. Zamoyski, Eustachy Hr. Wołłowicz, Hr. Lehndorf-Laserkeim 2 podpisy.

15. *Casimir-Stakes z roku 1856. Gentelman-Race.* Puhar srebrny do obrony przez zwycięzcę w roku następnym. Aby zostać właścicielem, potrzeba wygrać dwa razy. Stawka dukatów 20. W r. 1855, dla braku odpowiednich koni, ustanowionym był wyścig bez przeszkód, werst 2. W roku 1857 zwycięzca p. Jerzy Fanshawe bronił nagrody w gonitwie łowczéj. W r. b. broni jéj w takiéjże gonitwie Władysław Hr. Zamojski. Bez wagi—bez trzech podpisów nie ma gonitwy. *Rok trzeci.*

Propozycya na rok 1859.

16. Konie krwi czystéj, zrodzone w kraju w roku 1856; waga funtów 130; klacze niosą 3 funty mniéj; konie pół-krwi 8 funtów mniéj; jeżdżą żokeje. Bieg 1½ wersty, bez przeszkód. Stawka dukatów 100; pod przepadkiem 30 dukatów, a w razie cofnięcia konia przed 15 Maja 1859 roku 20 dukatów. Podpisać można do dnia 1 Lipca 1858 roku, a mianować do 15 Maja 1859 roku. Bieg w czasie wyścigów, w Warszawie, roku 1859.

Podpisali: Jan Ursyn Niemcewicz dwa konie; Ludwik Krasiński dwa konie.

Koléj gonitw w swoim czasie przez pisma ogłoszoną zostanie.

Kupno zwierząt i ich losowanie.

Na kupno zwierząt do losowania pomiędzy stowarzyszonych, przeznaczają się, jeżeli stan funduszów tego dozwoli, następujące kwoty: 1) Za ogiera 1go rs. 200; 2) za ogiera 2go rs. 160; 3) za klacz 1szą rs. 150; 4) za klacz 2gą rs. 100; 5) za buhaja rs.

80; 6) za krowę rs. 50; 7) za tryka 1go rs. 30; 8) za tryka 2go rs. 20; 9) za maciorkę 1szą rs. 15; 10) za maciorkę 2gą rs. 10.

Losowanie zwierząt odbędzie się po ukończonych wyścigach, w terminie oznaczyć się mającym.

Dla uniknienia nieporozumienia w wykładzie wyrażenia: konie poprawne, Dyrekcya i Sędziowie do ocenienia i sprawdzenia koni wezwani, trzymać się będą zasady art 38 ustawy wskazanéj.

Praktyka analizy chemicznéj

w zastosowaniu do potrzeb gospodarstwa wiejskiego.

(Dalszy ciąg.)

1. Analiza materyj rozpuszczalnych w wodzie.

Wspomnieliśmy wyżéj (C. 2.), jakim sposobem oznaczyc ilość *materyj mineralnych rozpuszczalnych w wodzie*, a więc *stanowiących gotowy pokarm dla roślin*; tu wykażemy sposoby, za pomocą których gospodarz potrafi wyróżnić każdą z osobna z rozpuszczonych materyj i obliczyć jéj zasób w gruncie. Ponieważ materye te znajdują się stosunkowo w ilości nie zbyt znacznéj, przeto nie należy poprzestawać na małéj próbce ziemi, przeciwnie im ta będzie większa, tém i analiza będzie dokładniejsza. Funt a nawet kilka nie stanowią zbytku. Przedewszystkiém należy próbkę tę oblać wodą dystylowaną (zob. C. 2) i mięszać pręcikiem szklannym, aby wszystkie cząstki ziemi przyszły w zetknięcie z wodą i łatwiéj się rozpuszczały. Po kilku godzinach stania w miejscu spokojnie, całą te płynną massę przefiltrować, i odcieknętą *wodę mineralną* zebrać. Mamy tedy w niéj wszystko, co tylko woda rozpuścić w sobie mogła; otóż cały ten płyn podzielić należy na kilkanaście części i postępować w sposób następujący:

1) Wziąść część pewną płynu i oddalić materye, które trzyma w rozpuszczeniu woda, nie sama przez się, ale pod wpływem kwasu węglanego rozpuszczonego w téjże. W tym celu dość jest płyn zagotować, nadmiar kwasu węglanego ujdzie, a materye mineralne przezeń w rozpuszczeniu trzymane, jako to: wapno, magnezya, niedokwas żelaza, i siarczan wapna, opadną na dół.

2) Osad ten mineralny wymyć, doskonale wysuszyć, następnie rozpuścić na nowo w kwasie saletrzanym. Gdy w takim stanie rzeczy dodamy nieco siarkowodnianu amoniaku, otrzymamy w osadzie *żelazo*. Przefiltrowawszy, spaliwszy i porównawszy z użytą ilością płynu i gruntu, dojdziemy w jakiéj ilości ciało to w rozbieranéj przez nas ziemi znajduje się.

3) Do rozcieku pozostałego po przefiltrowaniu i oddzieleniu żelaza (2), wlać roztworu szczawianu amoniaku, ten osadzi *wapno* w postaci białego proszku, będącego szczawianem wapna. Wynaleźć stosunek wapna w gruncie, jak wyżéj: (*).

4) W tymże samym rozcieku, z którego już oddzieliliśmy żelazo i wapno, znaleźć jeszcze możemy i oznaczyć siarczan wapna, czyli gips i magnezyę. W tym celu pewną część rozcieku odparować, traktować alkoholem rozcieńczonym wodą, a opadnie osad będący *siarczanem wapna.*

5) Drugą część nasycić węglanem potażu w nadmiarze, odparować do suchości, a następnie roztworzyć gorącą wodą, opadnie węglan magnezyi; ten wypaliwszy w wysokiéj temperaturze otrzymamy *magnezyę* czystą.

6) *Amoniak* znajduje się w gruncie najczęściéj w postaci węglanu, który jest trzymany w rozpuszczeniu przez ową *wodę mineralną*, którą z wyługowania całéj próbki rozbieranéj przez nas ziemi otrzymaliśmy. Otóż chcąc dojść w jakiéj ilości gaz ten, tak w życiu roślin ważną grający rolę, w gruncie się znajduje, należy wziąść pewną część owéj wody mineralnéj, zaostrzyć kwasem solnym, wyparować na wolnym ogniu (w $+100^{\circ}$ R.) do suchości; następnie pozostałość po wyparowaniu zważyć i w małéj kapsułce platynowéj ogrzewać do słabéj czerwoności. Po ogrzaniu znów zważyć, a jeżeli pokaże się jakaś różnica, to pewni jesteśmy, że ją sprawiło ulotnienie chlorku amonium (salmiaku), który się znajdował w pozostałości zebranéj z odparowania wody w postaci węglanu amoniaku, (a w skutku dodania kwasu solnego przemienionego na salmiak). Znalazłszy tym sposobem ilość salmiaku, łatwo za pomocą equivalentów oznaczymy sam tylko amoniak, a porównawszy otrzymaną cyfrę z ilością wziętéj pod rozbiór ziemi, łatwo także stosunkową ilość tego ciała w gruncie oznaczymy.

7) Wspomnieliśmy wyżéj o sprawdzaniu obecności *saletranów* w gruncie; tu dla utrzymania ciągu powtórzymy ten sposób, wszakże z małém ułatwieniem, bo bez odparowywania i ważenia, czynności, które jakkolwiek są proste, zawsze jednak pewnéj wprawy i zręczności wymagają.

Do epruwetki, w któréj znajduje się nieco kwasu siarczanego czystego i skoncentrowanego, wlać kilka kropel wody mineralnéj, (ciągle mówimy o téj wodzie powstałéj z wyługowania próbki ziemi), dobrze zmieszać i ostudzić. Następnie wlewać kropla po kropli skoncentrowanego roztworu siarczanu żelaza; jeśli da się widziéć kolor różowo-purpurowy, w takim razie obecność saletranów w gruncie jest niezawodna. Zwrócić tu jednak muszę uwagę na to, że gdy kwas siarczany do doświadczania użyty, nie jest zupełnie czysty, w takim razie, po zmięszaniu go z siarczanem żelaza, nastąpi lekkie zafarbowanie; nieścisłość pod względem doboru odczynników często, jak i tu naprzykład, w błąd wprowadzić może.

8) Gdyśmy się przekonali z zafarbowania płynu w epruwetce o obecności saletranów, należy płyn ten odparować i pozostałość zważyć. Następnie pozostałość tę po kilkakroć traktować gorącym alkoholem, wymyć filtr alkoholem i zebrany płyn, mogący zawierać w rozpuszczeniu chlorek wapna i saletrany wapna, magnezyi i sody, odparować aż do suchości.

9) Część pewną otrzymanéj z odparowania pozostałości rozpuścić w wodzie i podzielić na dwie części: *pierwszą* traktować szczawianem amoniaku, opadnie *wapno* w osadzie: przefiltrować, wysuszyć i zważyć.

10) Płyn z przefiltrowania pozostały (9), wyparować do suchości, a otrzymaną pozostałość spalić. Na miseczce platynowéj, po spaleniu pozostanie *chlorek sodium* i *magnezya.* Oblać pozostałość tę wodą, chlorek sodium (sól kuchenna) rozpuści się, a magnezya zostanie nietknięta. Pierwszy zebrać i oznaczyć ilość przez odparowanie do suchości, drugą zaś po prostu wymyć czystą wodą, wysuszyć i zważyć.

11) Część *drugą* owego roztworu (Zob. 9), traktować saletranem srebra, opadnie chlorek srebra. Ten wysuszyć, zważyć, obliczyć ilość samego chloru w tym związku, odtrącić od ilości tego ciała *(chloru* związanego z sodium (Zob. 10), a otrzymamy cyfrę oznaczającą *chlor połączony* z *calcium* i *magnesium.* Poczém przez samą różnicę dojść można ilości *wapna* i *magnezyi, połączonych z kwasem saletrzanym* a ztąd i zaród tego ostatniego obliczyć.

12) Siarczanów żelaza, sody i wapna, saletranu, potażu i chlorków potasium i sodium szukać potrzeba w owéj pozostałości, któréj część rozpuściwszy się w alkoholu (Zob. 8), posłużyła nam do wyszukania wapna, chloru i t. p. Otóż obecnie owa to część nierozpuszczalna w alkoholu, a więc ta, która pozostała na filtrze, będzie nas interesować (Zob. 8). Przedewszystkiém podzielić ją na dwie części: pierwszą traktować saletranem baryty, opadnie więc w osadzie siarczan baryty; drugą zaś saletranem srebra, który osadzi chlorek srebra. Wymyć, wysuszyć i zważyć osad jeden i drugi, a wiedzieć będziemy zasób w gruncie *kwasu siarczanego* i *chloru połączonego z sodium i potasium.*

13) Płyn pozostały po osadzeniu chlorku srebra przez saletran srebra (Zob wyż. 12), podzielić na dwie części: do pierwszéj dodać antymonianu potażu, a otrzymamy w osadzie sodę (w postaci antymonianu), do drugiéj chlorku platyny, a opadnie potaż (w postaci chlorniku). Jeden i drugi osad wysuszyć i zważyć.

Otóż i sposoby, za pomocą których można dojść jakie materye znajdują się w gruncie, w stanie zdolnym do assymilacyi, t. j. rozpuszczalne, a nadto dołożywszy trochę pracy, obliczyć ilość tych materyj. Wiele z nich, jak naprzykład sole alkaliczne potażu i sody i amoniaku, znajdujące się w gruncie, lub dostarczone w postaci nawozu, mają same przez się własność rozpuszczania się w wilgoci gruntowéj, t. j. w wodzie spadłéj z deszczem lub z innego

(*) Gdyby szło komuś, dajmy na to z powodu projektu marglowania, oznaczyć ilość w gruncie, nie potrzebuje przeprowadzać owéj wody mineralnéj przez fazy wskazane tu. w analizie całkowitéj, ale od razu traktować ją szczawianem amoniaku, lub kwasem szczawianym. *T.*

źródła cząstki ziemi przenikającéj; inne znowu, jak naprzykład węglany wapna, i magnezyi mogą być rozpuszczone tylko w tym razie, kiedy woda zostanie nasycona kwasem węglanym, te więc ciała zamienią się na dwu-węglany, sole rozpuszczalne. Źródło kwasu węglanego, który jak widzimy, tak ważną tu gra rolę, znajduje się i w atmosferze. W gruncie dostarczają go gnijące materye organiczne i nawóz w stanie fermentacyi, z atmosfery zaś schodzi on w postaci wody deszczowéj bezpośrednio, a pośrednio przynosi go woda bieżąca w skutku deszczów gazem tym napojona. Źródło amoniaku zupełnie jest temu podobne.

Jakież więc praktyczne zastosowanie analizy materyj rozpuszczonych podanéj wyżéj? Oto daje ona poznać, *który z rozbieranych gruntów jest bogatszy w pokarm roślinny gotowy*, czyli natychmist mogący być przez korzonki roślin absorbowany, a mianowicie, w którym z nich materye najbardziéj pożądane, jako to: amoniak, potaż, soda, saletrany i materye organiczne w pewnym stopniu rozłożone, stanowiące tak nazwany przez praktyków humus. Wszakże nie na tém ogranicza się bogactwo gruntu; często mając on pozór ubogiego, to jest przedstawiając bardzo mało pokarmu roślinnego w stanie gotowym, zawiera w sobie znaczną ilość, że tak powiem, materyj surowych, pewnego rodzaju pokarmu nieczynnego, który dopiero pod wpływem pewnych okoliczności, zamienia się na pokarm czynny, natychmiastowy. Tu należą np. krzemian potażu, fosforany, węglany wapna i magnezyi i t. p. Weźmy np. te dwa ostatnie: wykryliśmy je dajmy na to pomiędzy materyami rozpuszczalnemi w wodzie. Analizujemy drugi grunt, węglanu wapna i magnezyi nie znajdujemy. Czyż ztąd mamy wnosić, że ich tam nie ma wcale? Bynajmniéj; dowód tylko jest widoczny, że w pierwszym razie kwas węglany obecny w gruncie ułatwił ich rozpuszczalność, w drugim zaś, z powodu braku właśnie tego kwasu, fakt ten miejsca nie miał. Toż samo ma miejsce i z innemi materyami. Analiza materyj nierozpuszczalnych w wodzie, którą podajemy niżéj, jest wprawdzie mniéj ważna, a szczególnie mniéj natychmiastowych, widocznych korzyści przedstawia; wszakże i z niéj pożytek jest wielki, daje bowiem poznać przyszłe bogactwo gruntu, często dosyć blizkie a często bardzo odległe. Zależy to od środków jakich gospodarz do wydobycia jego użyje.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

WIADOMOŚCI HANDLOWE.

ZBOŻE.

Średnie ceny żywności na targach Warszawy i Pragi.

z upłynionego tygodnia.

Ceny bydła z targu Piątkowego.

	rsr.	kop.	korzec		od rsr.	kop.	do rsr.	k.
Żyta czetwiert	3	21	1 95	Słomy pud . .	—	16		
Pszenicy ditto	7	7	4 31	Siana fura 1 k.	—	—		
Grochu polnego	3	$35\frac{1}{2}$	2 3	» » 2 k.	—	—		
» cukrowego	3	$81\frac{1}{2}$	2 32	Siana pud . .	—	31		
» fasoli . .	6	52	4 2	Drzewa sos. sąż.	7	50		
Gryki	3	$19\frac{1}{2}$	1 93	Wół dobry . .	61	10		
Jęczmienia . . .	3	28	1 97	» średni . .	43	38		
Owsa	2	$61\frac{1}{2}$	1 60	» lichy	33	25		
Mąki psz. prze. p.	—	—		Ciele	3	44		
ordyn. pud	—	—		Baran	—	—		
żytniéj pytlowéj	—	$45\frac{1}{2}$		Wieprz dobry	19	15		
żytniéj razowéj	—	—		» średni	15	40		
gryczanéj pud	—	56		» lichy	8	50		
Kaszy jaglanéj cz.	9	$59\frac{1}{2}$		Masła pud . .	9	60		
» grycz. zw.	6	$2\frac{1}{2}$		Słoniny » . . .	4	60		
» drobnéj	14	$51\frac{1}{2}$		Kartofli czetw.	1	4		
» jęcz. perło.	14	76		Okowity wiadro	2	48		
» » ordyn.	3	20		Szumówki »	1	49		
Słomy fura . .	—	—						

W upłynionym tygodniu sprowadzono do Warszawy (prócz tego co w spichrzach znajduje się) żyta czetwierti 4184 pszenicy czetw. 3423, jęczmienia czetwierti 1632, owsa czetw. 3624, grochu czetw. 1250, gryki czetwierti 416, kaszy jęczmiennéj czetwierti 490, mąki żytniéj razowéj czetw. —; mąki pszennéj pytlowéj czetwierti 448, kartofli czetwierti 888, siana fur 830, słomy fur 304.

Wprowadzono: z Cesarstwa bydła rassy stepowéj sztuk 229, z opasów sztuk 145, z Królestwa bydła rassy krajowéj sztuk 305, w ogóle sztuk 679, wieprzy 1156, cieląt 1122, baranów —; z tych zakupiono na miejscową konsumcyą wołów sztuk 574, wieprzy 720; cielęta wszystkie; na liwerunek wołów sztuk 24; z bydła stepowego wyprowadzono do Łowicza —, Częstochowy —, do Piotrkowa —, do Płocka —, do Powązek 9; do Raszyna 3; do Ożarowa 10, do Łodzi —; do Miłosny 2; do Małego Dębego na dalszy opas 16, do różnych miejsc Królestwa 87; na chów do Warszawy 20; na dalszy opas do Wiązowny sztuk 4. Pozostaje w remanencie wołów sztuk 3.

KURS GIEŁDY BERLIŃSKIÉJ.

Dnia 22 Kwietnia 1858 roku.

P A P I E R Y	żądają	płacą
Rossyjska 5ta pożyczka nowa 5%	—	$81\frac{3}{8}$
Rossyjsko-angielska pożyczka 5%	—	109
Rossyjska 6ta pożyczka 5%	—	$106\frac{1}{2}$
Polskie Obligacye Skarbu 4%	—	83
» Listy Zastawne nowe	—	$88\frac{3}{4}$
» Obligacye 500-złotowe	—	$86\frac{1}{2}$
Certyfikaty B. P. na Oblig. Cząst. lit. A. 300 złp. .	—	$92\frac{1}{4}$
» B. 200 » . .	—	21

W Drukarni Gazety Warszawskiéj.—Wolno drukować.—W Warszawie dnia 12 (24) Kwietnia 1858 roku.— Starszy Cenzor, Radca Honorowy, **T. Hertz.**